

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zmieniające rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące MRPiPS – ministerstwo wiodące</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Elżbieta Bojanowska, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pani Krystyna Wyrwicka, Dyrektor Departament Pomocy i Integracji Społecznej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. tel.: 22 661-12-77, Krystyna.Wyrwicka@mrpips.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 22 marca 2017 r.</p> <p>Źródło: art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.).</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 57</p>
---	--

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zmiana treści rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. poz. 964, z późn. zm.) jest spowodowana koniecznością zmiany niektórych przepisów, których stosowanie w praktyce napotyka pewne trudności, w szczególności interpretacyjne, dotyczące używanego w rozporządzeniu pojęcia „nowo powstających domów”. Problemy w tym zakresie zgłaszają zarówno wojewodowie, jak i podmioty, które chciałyby przejąć do prowadzenia domy, których dotyczyły odstępstwa od standardu dotyczącego liczby miejsc oraz liczby toalet i łazienek. W przypadku zmiany podmiotu prowadzącego taki dom traktowany jest jako nowo powstający, który powinien ograniczyć liczbę miejsc do 100 (standard dla nowo powstających jednostek) oraz wprowadzić standard dot. toalet i łazienek (na 1 pokój przypada 1 toaleta i 1 łazienka), co w praktyce jest niemożliwe do spełnienia. Problem może potencjalnie dotyczyć ok. 750 z 783 funkcjonujących domów pomocy społecznej. Tylko ok. 30 domów spełnia standard toalet i łazienek dla nowo powstających domów pomocy społecznej (1 toaleta i 1 łazienka na pokój).

Dlatego też projekt rozporządzenia przewiduje jeden standard liczby miejsc dla wszystkich domów, z zastrzeżeniem odniesionym do domów położonych w budynku albo budynkach, w których w dniu 31 grudnia 2013 r. był prowadzony dom pomocy społecznej, z jednoczesnym ograniczeniem dowolnego zwiększania liczby miejsc ponad stan określony w zezwoleniu wojewody w dniu wejścia w życie projektowanego rozporządzenia. Wprowadza też ujednolicony standard bytowy dotyczący liczby toalet i łazienek. Ponadto wprowadza nową formę usług komunikacji wspomagającej lub alternatywnej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wprowadzone rozwiązania mają na celu usprawnienie funkcjonowania domów pomocy społecznej, wyeliminowanie pojęcia „nowo powstających domów”, co rozwieje wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie, ułatwiając w ten sposób działania wojewodów w zakresie wydawania zezwoleń na prowadzenie tych jednostek. Szczegółowe rozwiązania przewidują:

- 1) nową formę usług i aktywizacji dla mieszkańców, którzy mają problemy z komunikacją werbalną i wobec których może być stosowana komunikacja wspomagająca i alternatywna, odpowiednia do potrzeb danego mieszkańca; formy tej komunikacji mogą być różne, w tym np. język migowy dla osób głuchych od urodzenia;
- 2) wprowadzenie przepisu obligującego dom działań w celu umożliwienia mieszkańcowi charakteryzującemu się zaburzeniami interakcji społecznych i komunikacji, zamieszkiwania w pokoju jednoosobowym, o ile warunki w domu na to pozwalają; przepis wprowadza się w celu zwrócenia uwagi na specyficzne potrzeby tej grupy mieszkańców (nie mogą oni przebywać w dużych grupach, wymagają zajęć indywidualnych lub w bardzo małych grupach);
- 3) wprowadzenie jednolitego standardu liczby miejsc dotyczącego maksymalnej liczby miejsc dla wszystkich domów pomocy społecznej, jednak z zastosowaniem odstępstw dla domów, które w dniu 31 grudnia 2013 r. (ostateczny termin wdrożenia standardów w domach pomocy społecznej, z zastrzeżeniem domów położonych w budynku albo budynkach, w których w 31 grudnia 2013 r. był prowadzony dom pomocy społecznej, z jednoczesnym ograniczeniem dowolnego zwiększania liczby miejsc ponad stan określony w zezwoleniu wojewody w dniu wejścia w życie projektowanego rozporządzenia);
- 4) ujednolicenie standardu w zakresie liczby toalet i łazienek w domach nowo powstających jak i już wcześniej funkcjonujących; likwidacja wymogu posiadania jednej toalety i łazienki w nowo powstających domach oraz zmiana w zakresie standardów dotyczących liczby osób przypadających na jedną łazienkę z pięciu do sześciu; w tej sytuacji standard

dotyczący liczby łazienek i toalet będzie jednakowy dla „starych” i nowych domów pomocy społecznej, przy czym należy podkreślić, że jest to standard minimalny;

5) wprowadzenie minimalnego standardu w zakresie wyposażenia toalety i łazienki (co najmniej miska ustępowa, umywalka i prysznic), przy czym przepis ten nie będzie miał zastosowania do domów prowadzonych w budynku lub budynkach, w których w dniu 31 grudnia 2013 r. prowadzony był dom;

6) wprowadzenie nowego standardu w zakresie warunków bytowych polegającego na utworzeniu na każdej kondygnacji domu łazienki przystosowanej do kąpieli osób leżących, wyposażonej w urządzenia ułatwiające wykonywanie czynności związanych z kąpielą, z tym że przepis ten nie będzie miał zastosowania do domów prowadzonych w budynkach, w których w dniu wejścia w życie projektowanego rozporządzenia był prowadzony dom;

7) uwzględnienie w propozycji szkoleniowej dla pracowników szkolenia w zakresie komunikacji wspomagającej i alternatywnej.

W § 2 projektowanego rozporządzenia wprowadza się odstępstwa od określonych standardów dotyczących liczby miejsc, minimalnego wyposażenia toalet i łazienek, a także posiadania łazienek przystosowanych do czynności higienicznych dla osób leżących dotyczące domów pomocy społecznej funkcjonujących w budynku albo budynkach, w których w dniu 31 grudnia 2013 r. był prowadzony dom pomocy społecznej, z jednoczesnym zastrzeżeniem, że liczba miejsc w domach pomocy społecznej nie może być wyższa niż określona w zezwoleniu wojewody w dniu wejścia w życie projektowanego rozporządzenia.

W § 3 projekt zakłada także, że do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanego rozporządzenia stosuje się przepisy zmienionego rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 2.

Ponadto proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ze względu na różnorodność modeli zabezpieczenia społecznego oraz znaczne zróżnicowanie przyjętych koncepcji organizacyjno-finansowych sektora opieki długoterminowej (LTC) w krajach UE oraz OECD nie można wyróżnić jednego schematu dotyczącego placówek świadczących całodobową opiekę różnym grupom osób tego potrzebującym, tj. placówek będących odpowiednikami domów pomocy społecznej w polskim systemie pomocy społecznej.

Niemniej jednak, niezależnie od funkcjonującego systemu LTC, we wszystkich krajach istnieją instytucjonalne formy opieki długoterminowej, oferujące całodobową opiekę i zapewniające różnorodne usługi opiekuńcze. W większości krajów istnieje również dualizm organizacyjny w tym względzie, tj. odpowiedzialność za świadczeni usług LTC jest dzielona pomiędzy sektor zdrowia a sektor pomocy społecznej/ ochrony socjalnej. W wielu krajach istnieją wyodrębnione placówki świadczące całodobową opiekę o charakterze społecznym (social care) będące w ramach systemu wsparcia osób uzależnionych komplementarnym elementem w stosunku do placówek systemu ochrony zdrowia ukierunkowanych głównie na działania terapeutyczne i odwykowe. Dla przykładu w Wielkiej Brytanii placówki takie zaliczane są do systemu wspierającego osoby po procesie leczenia, które z różnych przyczyn o charakterze społecznym wymagają 24 godzinnej opieki. Placówki takie również podlegają standaryzacji i kontroli w ramach Care Quality Commission, podobnie jak inne instytucje opieki długoterminowej.

Niezależnie od istniejących w krajach UE i OECD systemów finansowania oraz realizacji świadczeń opieki długoterminowej oraz od szczebla władzy terytorialnej odpowiedzialnej za bezpośrednie dostarczanie usług opiekuńczych obywatelom istnieje praktyka ustalania powszechnie obowiązujących minimalnych standardów świadczenia tych usług, a zwłaszcza standardów realizacji LTC w formach stacjonarnych. Najczęściej uregulowanie takie ma formę aktu prawnego (bądź powszechnie obowiązujących wytycznych) o zasięgu krajowym (kraje skandynawskie, Wielka Brytania, Holandia, Niemcy, Włochy) lub regionalnym (Austria, Hiszpania, Francja). W większości przypadków niezbędne minimum regulacji obejmuje takie kwestie jak wymogi odnośnie do wielkości powierzchni mieszkalnej, wyposażenie w niezbędne systemy bezpieczeństwa czy też zagadnienie liczby i kwalifikacji kadry.

Powszechne są również systemy autoryzacji i akredytacji, uzależniające pozwolenie na świadczenie określonych usług lub prowadzenie danej placówki opiekuńczej od spełnienia prawnie określonych wymogów i standardów (np. Austria, Finlandia, Francja, Hiszpania, Holandia, Szwajcaria, Włochy).

W Wielkiej Brytanii kwestie domów pomocy/opieki (care homes) reguluje ustawa z 2000 r. na temat standardów opieki (Care Standards Act 2000). Określenie standardu świadczenia usług, jak również wymogów dotyczących rejestracji i kontroli leży w gestii niezależnych organów o zasięgu krajowym – dla Anglii jest to Care Quality Commission.

W Hiszpanii ustawodawstwo ogólnokrajowe – ustawa 39/2006 o promocii autonomii osobistej oraz opiece nad osobami w sytuacji niezależności – określa ogólny zakres świadczeń dla osób wymagających opieki długoterminowej, natomiast akty prawne ustalające standardy świadczenia usług opiekuńczych, w tym w różnych typach placówek stacjonarnych, wydawane są przez poszczególne Wspólnoty Autonomiczne. Podobnie w Austrii, regulacje prawne określające standardy dla poszczególnych placówek opiekuńczych wydawane są przez rządy każdego z dziewięciu regionów. Istnieją różnice w

obowiązujących regionalnych wymogach np. dotyczących kadry lub warunków mieszkaniowych. W krajach zachodnich standardy bytowe w takich placówkach są zapewne wyższe niż obowiązujące w Polsce. Generalnie dąży się w nich do dezinstytucjonalizacji, czyli tworzenia małych jednostek w środowisku lokalnym, w których osoby są wspierane, a nie wyręczane w czynnościach dnia codziennego.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
województwie	16	dane administracyjne	w zakresie kontroli i nadzoru określonego standardu usług i procedur w nim stosowanych
podmioty prowadzące domy pomocy społecznej (jednostki samorządu terytorialnego – gminy i powiaty, organizacje pozarządowe, kościoły itp.)	347 jednostek samorządu terytorialnego, 210 podmiotów niepublicznych	dane administracyjne	realizacja usług na poziomie określonego standardu usług i procedur w nim stosowanych, ujednoczenie standardów bytowych dla „starych” i „nowych” domów pomocy społecznej
pracownicy ponadgminnych domów pomocy społecznej	54, 2 tys. osób (52,1 tys. etatów)	MPiPS-05 wybrane informacje o ponadgminnych domach pomocy społecznej wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.	określenie wymogów w zakresie podnoszenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych pracowników
Mieszkańcy ponadgminnych domów pomocy społecznej	76,9 tys. osób	MPiPS-05 wybrane informacje o ponadgminnych domach pomocy społecznej wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.	możliwość korzystania z nowej formy usług oferowanych przez domy pomocy społecznej na poziomie określonego standardu

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt regulacji zostanie przedstawiony następującym podmiotom:

- 1) Konfederacja Pracodawców Polskich;
- 2) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych;
- 3) Business Center Club – Związek Pracodawców;
- 4) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 5) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 6) Polska Federacja Związkowa Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej;
- 7) Federacja Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej;
- 8) Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych;
- 9) Rada Pomocy Społecznej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 10) Stowarzyszenie Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM;
- 11) Ogólnopolskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym;
- 12) Polskie Forum na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością;
- 13) Rada Działalności Pożytku Publicznego;
- 14) Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych;
- 15) Małopolskie Forum Pomocy Społecznej;
- 16) Dolnośląskie Forum Pomocy Społecznej;
- 17) Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych;
- 18) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”;
- 19) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”;
- 20) Zarząd Główny Związku Zawodowego Pracowników Socjalnych;
- 21) Konferencja Episkopatu Polski;
- 22) Polska Rada Ekumeniczna.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) oraz na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej – stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	<i>Łącznie (0-10)</i>	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	Nie przewiduje się skutków finansowych wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, w szczególności dla budżetów gmin, powiatów i innych podmiotów prowadzących domy pomocy społecznej o zasięgu gminnym lub ponadgminnym.												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń													

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	<i>Łącznie (0-10)</i>	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Ujednolicenie standardu usług bytowych świadczonych w domach pomocy społecznej.							
Niemierzalne									
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.								

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu

Brak wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, że rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie dotyczy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.